

بنگاه‌های اقتصادی و هزینه‌های هدفمندی یارانه‌ها

اجرای طرح هدفمندکردن یارانه‌ها با توجه به وابستگی صنعت کشور به دریافت یارانه در سال‌های گذشته هزینه‌های تمام‌شده تولیدات کارخانجاتی را که قیمت حامل‌های انرژی در آن نقش به‌سزایی دارد، افزایش خواهد داد و مدیریت آن‌ها را با چالش‌هایی مواجه خواهد کرد. از همین رو است که به استناد ماده

۸ قانون هدفمندکردن یارانه‌ها (مصوب سال ۱۳۸۸) دولت

مکلف شده ۳۰ درصد خالص وجوه حاصل از اجرای این قانون را

به حمایت از واحدهای تولیدی، صنعتی و صادرات و همچنین بهینه‌سازی مصرف انرژی اختصاص دهد.

«کنفرانس ملی چالش‌ها و راهکارهای مدیریت بنگاه اقتصادی پس از هدفمندسازی یارانه‌ها» با همین رویکرد در سالن الغدیر دانشکده مدیریت دانشگاه تهران با حضور استادان دانشگاه‌های مدیریت و با سخنرانی تنی چند از مسئولان اقتصادی برگزار شد. در این کنفرانس موضوعاتی از جمله اثر یارانه‌ها بر ترکیب نهاده‌ها در بنگاه‌های اقتصادی، اثرات یارانه‌ها بر الگوی تقاضا، بازاریابی و فروش در بنگاه اقتصادی در دوره هدفمندسازی یارانه‌ها، چالش‌های بازاریابی در بازارهای رقابتی و بحرانی و راهکارهای تأمین مالی و مدیریت مالی در بنگاه اقتصادی در دوره هدفمندسازی یارانه‌ها مورد بحث و بررسی قرار گرفت.

همچنین تحلیل آثار مستقیم و غیرمستقیم هدفمندسازی یارانه‌ها بر بورس و شرکت‌های بورسی، میزان تأثیرپذیری بنگاه‌های صنعتی از هدفمندسازی یارانه‌ها، بسته حمایتی بخش صنعت و معدن در دوره هدفمندسازی یارانه‌ها، تأثیر هدفمندسازی یارانه‌ها بر بازرگانی و صادرات و واردات، آثار هدفمندسازی یارانه‌های انرژی بر بهره‌وری بنگاه‌های اقتصادی و تناقض‌نمایی مزیت نسبی انرژی ارزان از دیگر محورهای این همایش بود.

و شرایط تحریم، ادامه داد: در بخش‌هایی مانند پتروشیمی، هواپیمایی و فولاد در مضیقه و نیازمند حمایت دولت هستیم. همچنین باید توجه داشت برخی از صنایع انرژی‌بر داخلی در صورت افزایش قیمت‌ها و نبود برنامه‌ریزی از توجیه اقتصادی خارج و تعطیل می‌شوند.

عضو کارگروه تحول اقتصادی دولت بیان داشت: زمان و میزان پرداخت یارانه‌ها باید به‌گونه‌ای تنظیم شود که بتوانیم از این دوره به‌خوبی عبور کنیم. رهبر افزود: به‌جای افزایش نرخ مالیات نیز باید پایه مالیاتی گسترش یابد. زیرا خود دولت هم با افزایش هزینه‌ها

محمدعلی دیبانی‌زاده

گسترش پایه مالیاتی به‌جای افزایش نرخ مالیات

فرهاد رهبر، رئیس دانشگاه تهران در این همایش گفت: دولت باید اطمینان دهد که منابع حاصل از هدفمندکردن یارانه‌ها صرف سرمایه‌گذاری زیربنایی و ارتقای فناوری در بنگاه‌ها می‌شود. وی با اشاره به انحصاری بودن برخی از فناوری‌ها در دست کشورهای خاص

فرصتی مهم برای برندهای ایرانی

یکی از سخنرانان این همایش احمد روستا، عضو هیأت علمی دانشگاه شهید بهشتی بود که اجرای قانون هدفمند کردن یارانه‌ها را مهم‌ترین فرصت برای برندهای ایرانی دانست تا جایگزین برندهای خارجی شوند. وی گفت: با اجرای این قانون در دوره‌ای مردم به سمت برندهای ارزان و ایرانی گرایش می‌یابند و تولیدکنندگان باید از این فرصت استفاده کنند.

عضو هیأت مؤسس انجمن بازاریابی ایران با بیان این‌که حتی کارشناسان نیز پیش‌بینی درستی از بازار پس از هدفمند شدن یارانه‌ها ندارند، ادامه داد: وقتی صحبت از اصلاح می‌شود، بسیاری از ما هنوز نمی‌دانیم چه تحولی قرار است رخ دهد و تا وقتی که واقعیت را ندانیم عمل‌ها خام است.

روستا پیشنهاد تشکیل کمیته در شرکت‌ها برای شناخت واقعیت تحول و تأثیر آن را مطرح کرد و افزود: آن چیزی که در بازاریابی اتفاق می‌افتد، شرایط داد و ستد را عوض می‌کند و چیزی که اکنون در جامعه وجود دارد، ترس از بحران است. به همین دلیل بیش از حد مسأله‌ای را پیچیده می‌کنیم و یا برعکس؛ نادیده می‌گیریم.

وی گفت: به نظر من ابتدا با تأخیر در خرید، تغییر در خرید، کاهش خرید و توقف خرید روبرو می‌شویم که تأخیر نخست در خرید کالاهای پرهزینه و اقلام گران خواهد بود و یک شوک و توقف خواهیم داشت. بنابراین توصیه می‌کنم برای مرحله اول که حداقل سه ماه طول می‌کشد، استراتژی گذار داشته باشیم و تحولات پایش شوند. زیرا ممکن است در ابتدا با یک رکود تورمی، افزایش قاچاق، ورشکستگی بنگاه‌ها و ناامیدی سرمایه‌گذاران مواجه شویم.

عضو هیأت علمی دانشگاه شهید بهشتی افزود: البته مطالعات نشان می‌دهد آستانه تحمل ایرانیان برای خرید نکردن سه هفته است و پس از آن توجیه می‌کنند و خرید خود را انجام می‌دهند و در این میان پول فراوانی که در دست طبقه پایین جامعه قرار دارد، بسیار خطرناک است و مشخص نیست چگونه به بازار خواهد آمد. وی توصیه کرد: بنگاه‌های اقتصادی نباید به محصولات جدید پردازند، بلکه باید در کالاهایی که مزیت و بازار دارند، متمرکز شوند.

ممکن است با کسری بودجه و چالش مواجه شود. وی در پایان با بیان این‌که در بخش کشاورزی نیازمند طراحی نظام حمایتی جدید هستیم، گفت: حمایت از تولیدکنندگان باید مقدم بر حمایت از مصرف‌کنندگان باشد.

اصلاح فضای کسب و کار؛ لازمه مهار تورم

در ادامه این همایش طهماسب مظاهری، رئیس کل سابق بانک مرکزی گفت: اصلاح قیمت‌های نسبی، یکی از عوامل مهم در زمینه‌سازی برای رشد عرضه و تولید در جامعه است، اما تنها عامل نیست. عامل دیگر وجود فضای کسب و کار مناسب است.

وی افزود: افزایش قیمت برخی کالاها در شرایطی که فضای کسب و کار به دلایل مختلف از آرامش و ثبات کافی برخوردار نباشد و برای سرمایه‌گذاران و سرمایه‌گذاری اطمینان بخش نباشد، منجر به رشد ظرف عرضه و افزایش تولید نمی‌گردد بلکه موجب افزایش تورم می‌گردد و در یک اقتصاد دولت محور موجب افزایش هزینه‌های دولت خواهد شد که خود نیز به تورم دامن زده و حاصل آن سوق پیدا کردن سطح تعادل تورم مورد انتظار به پله‌های بالاتر است.

وزیر اسبق امور اقتصادی و دارایی بیان داشت: اگر فضای کسب و کار کشور اصلاح شود، با هدفمند کردن یارانه‌ها در ابتدا تورمی خواهیم داشت و سپس روند تورم به روند عادی و تقریباً ثابت خواهد رسید، اما اگر فضای کسب و کار در کشور اصلاح نشود، تورمی که در ابتدای هدفمند کردن یارانه‌ها ایجاد می‌شود، به صورت تورم نهادینه با نرخ بالا ادامه خواهد یافت.

مظاهری ادامه داد: با هدفمند شدن یارانه‌ها، کیفیت و کمبود کالا خود را با قیمت نشان می‌دهد و قیمت‌ها معنادار می‌شوند. مظاهری افزود: اگر دولت نتواند جامعه هدف خود را مشخص کند، مجبور است به همه یارانه بدهد و در نتیجه با کسری بودجه مواجه می‌شود.

وی با بیان این‌که قسمتی از افزایش قیمت‌ها به خاطر اصلاح قیمت انرژی و افزایش قدرت خرید و تقاضا است، گفت: بخش دیگری که در این طرح در نظر گرفته نشده این است که صاحبان حرف و مشاغل و افراد پردرآمد، کاهش درآمد خود را به قشرهای دیگر جامعه منتقل می‌کنند و باعث گرانی می‌شوند.

رئیس کل سابق بانک مرکزی اضافه کرد: براساس مبانی علم اقتصاد، در اجرای این طرح باید قانون عرضه و تقاضا، لزوم تعادل منابع و مصارف، محدودیت منابع، سود بانکی و انتظارات سرمایه‌گذاران از به‌کارگیری دارائی‌شان و تفکیک پول مردم در بانک‌ها با پول دولت در خزانه را هم در نظر گرفت، چراکه واریز وجوه حاصل از اجرای این قانون در یک حساب و مدیریت آن و نفی سایر الزامات علم اقتصاد مسلماً نتیجه مطلوبی در بر نخواهد داشت.

مظاهری اظهار داشت: با فرض این‌که دولت خودش می‌داند چه می‌خواهد بکند که فرضی تقریباً خوش‌بینانه است، باید این موضوع را بنگاه‌های اقتصادی نیز بدانند.

گمرک نشان می‌دهد متوسط قیمت کالاهای وارداتی ما ۲۳ درصد گران شده است.

وی ادامه داد: اجرای طرح هدفمندی یارانه‌ها قطعاً به نفع بخش خصوصی است، زیرا بخش خصوصی به دنبال امکان سرمایه‌گذاری در شرایط عادی، فضای رقابتی، به‌کارگیری تکنولوژی‌های روز و ایجاد ثبات و تعادل در اقتصاد خود است.

رییس اتاق تهران بهترین روش در اجرای قانون هدفمندکردن یارانه‌ها را اطلاع‌رسانی صادقانه و شفاف دانست و خاطر نشان ساخت: ۵۰ درصد یارانه‌ها به خانوارها، ۳۰ درصد به بخش تولید و ۲۰ درصد مابقی نیز به دولت اختصاص خواهد یافت که دولت می‌تواند برای رفع نگرانی بخش تولید، همان‌گونه که برای بخش مردمی حساب واریز یارانه‌ها را اجرایی کرد، برای واحدهای تولیدی نیز چنین حساب‌هایی را در دستورکار قرار دهد.

آلسحاق دقت بسیار دولت در بحث هدفمندسازی یارانه‌ها را در دو بخش ضروری دانست و گفت: بخش اول فشار اقتصادی وارد بر مردم به‌ویژه طبقه متوسط شهری است که باید با اجرای تدریجی هدفمندسازی به حداقل برسد. به‌عنوان مثال در بخش انرژی در استان‌های جنوبی به‌خصوص در هرمزگان و خوزستان با توجه به گرمای زیاد هوا و استفاده مردم از کولرهای گازی باید نرخ برق آن‌ها به‌صورت ترکیبی محاسبه شود تا مردم در تنگنا قرار نگیرند.

وی افزود: بخش دوم، تولید کشور است که با هدفمندسازی یارانه‌ها و واقعی شدن قیمت‌ها، هزینه‌هایش بالا می‌رود، اما با یک برنامه‌ریزی درست و اصولی در هدایت طرح، باید جلوی متضرر شدن این بخش را گرفت تا تولید کشور متوقف نشود. البته در اجرای این طرح نباید انتظارات غیرواقعی ایجاد کنیم، زیرا نمی‌توان با دادن مقداری پول همه هزینه‌ها و فشارهای تورمی حاصل از هدفمندسازی یارانه‌ها را جبران کرد.

رییس اتاق تهران ادامه داد: بعد از اجرای مناسب این طرح، شاهد بالارفتن کیفیت کالاهای تولیدی خواهیم بود که منجر به رقابت‌پذیر شدن اقتصاد ایران در بازارهای جهانی می‌شود و امکان سرمایه‌گذاری‌های عظیم را فراهم می‌کند که باعث رشد و توسعه اقتصادی خواهد بود و در بهبود فضای کسب‌وکار و بالا رفتن رتبه اقتصادی ایران بسیار تأثیرگذار است.

آلسحاق میزان تورم ناشی از اجرای قانون هدفمندکردن یارانه‌ها بین ۲۵ تا ۳۰ درصد پیش‌بینی کرد و بیان داشت: دولت قصد دارد آثار مثبت و منفی هدفمندکردن یارانه‌ها را از طریق سیاست‌های پولی و بانکی کنترل و هدایت کند.

پاشنه آشیل قانون هدفمندی یارانه‌ها؛ نرخ ارز

محسن نظری، استاد دانشکده مدیریت دانشگاه تهران نیز در این کنفرانس گفت: پاشنه آشیل قانون هدفمندی یارانه‌ها نرخ ارز است که اگر ثابت نگه داشته شود، به‌علت افزایش تورم و نرخ واقعی ارز به

هزینه‌ها به حداقل برسد

در ادامه کنفرانس چالش‌ها و راهکارهای مدیریت بنگاه اقتصادی پس از هدفمندسازی یارانه‌ها، حبیبی آلسحاق، رییس اتاق بازرگانی و صنایع و معادن تهران گفت: مدل اقتصادی ایران در چند دهه گذشته، گاهی مبتنی بر انگاره‌های سوسیالیستی بوده و گاهی حتی با وجود رویکرد اقتصاد آزاد در تنظیم برنامه و خط مشی کشور، دولت به سیاست‌های توزیعی علاقه نشان داده و مردم هم به سمت آن گرایش پیدا کرده‌اند. این رفتار غلط که هم از سوی مردم دنبال شده و هم دولت‌ها به آن دامن زده‌اند، ایجاد هرگونه تغییر و اصلاح اقتصادی با هزینه‌ها و حاشیه‌هایی همراه کرده است که باید به حداقل برسد.

وی با بیان این‌که تعویق در اجرای قانون هدفمندی یارانه‌ها به هیچ وجه صلاح نیست و هرگونه تأخیر هزینه بیشتری در پی دارد، افزود: سیستم کنونی، مدام به تولیدکننده و مصرف‌کننده پیام‌های غلط داده و مکانیزم قیمت‌ها را فلج کرده است، زیرا هم تأثیر نامطلوبی در زمینه تولید داشته و هم موجب شده کالاهای نامرغوبی وارد بازار شود. ادامه این سیستم یعنی تداوم فساد در تولید، توزیع کالاهای یارانه‌ای و افزایش روزافزون دخالت دولت در اقتصاد به بهانه پایین نگاه داشتن قیمت کالاهای یارانه‌ای.

رییس اتاق تهران خاطر نشان ساخت: زمانی که در وزارت بازرگانی بودم مامور شدم طرحی را برای هدفمندی یارانه‌ها تهیه کنیم که این کار را انجام دادم و در مجلس شورای اسلامی نیز تصویب شد، اما در هر صورت نتوانستیم آن را اجرا کنیم و این در حالی بود که آن زمان میزان یارانه‌ها ۵ هزار میلیارد تومان بود و اکنون به ۱۰۰ هزار میلیارد تومان یعنی سه چهار برابر بودجه عمرانی کشور رسیده است. همچنین قرار بود سالانه قیمت حامل‌های انرژی ۱۰ درصد افزایش یابد، اما مانع آن شدند و امروز این مسئله به یک معضل تبدیل شده است.

آلسحاق با بیان این‌که تعدادی از بنگاه‌ها به‌شدت تحت تأثیر قیمت انرژی هستند، گفت: بی‌تردید قیمت تمام‌شده محصولات ما بالا خواهد رفت و امکان رقابت صادراتی نیز کاهش خواهد یافت. البته دولت زحمات زیادی کشیده است، اما با این حال نگرانی‌هایی وجود دارد و تنفس برای بنگاه‌های ما بسیار سخت خواهد شد. از این‌رو تعرفه‌ها، نرخ ارز و تسهیلاتی که باید به بنگاه‌ها داده شود، باید به‌طور دقیق مشخص شود. به‌ویژه آن‌که آمار ۶ ماهه امسال

منسوجات، تکمیل منسوجات، تولید پوشاک به استثنای پوشاک از پوست خردار، تولید خمیر کاغذ و مقوا، تولید محصولات اولیه آهن و فولاد، تولید محصولات اساسی آلومینیومی، ریخته‌گری آهن و فولاد و ریخته‌گری فلزات غیر آهنی است.

به گفته وی، گروه دوم نیز شامل تولید روغن و چربی حیوانی و نباتی خوراکی، تولید مواد شیمیایی اساسی به جز کود و ترکیبات ازت، تولید کود شیمیایی و ترکیبات ازت، تولید سایر محصولات لاستیکی، تولید شیشه جام، تولید محصولات شیشه‌ای به جز شیشه جام، تولید محصولات سرامیکی نسوز، عایق حرارت، تولید سیمان و آهک و گچ، بریدن و شکل دادن و تکمیل سنگ، تولید آجر و تولید سایر محصولات گلی و سرامیکی غیر نسوز ساختمانی است.

رییس کارگروه تحول بیان داشت: طبق محاسبات صورت گرفته از بین ۷۰ هزار واحد صنعتی و معدنی حدود ۷ هزار بنگاه تولیدی یعنی ۱۰ درصد واحدها، از اجرای قانون تأثیرپذیری بالا یا متوسط دارند و از این میان، حدود ۷۰۰ واحد که معادل یک درصد کل واحدهای تولیدی است، تأثیرپذیری بالایی خواهند داشت.

فاطمی‌امین توضیح داد: برای ارزیابی این واحدها ۴ رویکرد هزینه‌های مستقیم انرژی، هزینه‌های حمل و نقل، تغییر قیمت مواد اولیه و تغییر تقاضا در بازار در نظر گرفته شده و بر اساس آن، ۲۳ رشته از ۱۴۰ رشته صنعتی در کشور به عنوان رشته‌های تأثیرپذیر شناخته شده‌اند و بنگاه‌هایی که در رشته فعالیت‌های گروه یک و دو قرار نمی‌گیرند و با بررسی سازمان‌های صنایع و معادن استان و تأیید ستاد تحول، تأثیرپذیری بالا یا متوسط داشته باشند، مشمول بسته حمایتی قرار خواهند گرفت.

وی آزاد شدن منابع انرژی برای استفاده در بخش تولید، تغییر تقاضای محصولات، ایجاد تقاضا برای محصولاتی مؤثر در ارتقای بهره‌وری انرژی از جمله آثار اصلی هدفمندسازی یارانه‌ها بر بخش صنعت و معدن است. همچنین کاهش تقاضای خرید کالاهای پرمصرف و یا کم‌بازده به دلیل افزایش هزینه‌های بهره‌برداری، کاهش تقاضای خرید برخی محصولات به دلیل تغییر ترکیب مصرف خانوار و افزایش بهره‌وری تولید از دیگر آثار و مزایای هدفمندی یارانه‌ها در بخش صنعت دانست.

رییس کارگروه تحول ادامه داد: هدفمندی یارانه‌ها علاوه بر رشد بخش صنعت، باعث ایجاد تحولات مثبتی در اقتصاد کشور می‌شود که توزیع عادلانه یارانه‌ها، حفظ ذخایر تجدیدنپذیر انرژی و استفاده آن‌ها در چرخه تولید و همچنین منطقی شدن مصرف حامل‌های انرژی در بخش‌های مصرفی از جمله این مزایا است. علاوه بر این، اصلاح قیمت‌های نسبی، افزایش بهره‌وری و رقابت‌پذیری اقتصادی، شفاف‌سازی بودجه دولت و کاهش اتلاف منابع و همچنین حذف درآمدهای نفتی از بودجه جاری کشور از دیگر آثار مفید هدفمندی یارانه‌ها محسوب می‌شود.

وی افزود: در این راستا می‌توان به جایگزینی تدریجی طرح‌های

ازدیاد واردات خواهد انجامید. وی با بیان این‌که افزایش قیمت انرژی روی الگوی مصرف افراد پردرآمد تأثیر زیادی ندارد، گفت: افراد پردرآمد معمولاً اجناس خارجی کم مصرف استفاده می‌کنند.

وی با بیان این‌که فیلم‌های تبلیغاتی در زمینه‌های مصرف برق، گاز و بنزین هیچ تأثیری نداشته است، گفت: اقتصاد با خواهش و تمنا درست نمی‌شود، پس باید قیمت نسبی درست شود. نظری با بیان این‌که دولت می‌خواهد اجرای قانون هدفمندی یارانه‌ها را به یک‌باره آغاز و اعلام کند، گفت: در همه‌جای دنیا رسم بر این است که سیاست‌های اقتصادی از قبل اعلام می‌شود و بنگاه‌ها بر اساس آن‌ها برای خود برنامه‌ریزی می‌کنند و اثرات روانی آن نیز کوتاه‌مدت است. عضو هیأت علمی دانشگاه تهران افزود: رقابتی کردن اقتصاد و آزادسازی نرخ ارز همزمان با هدفمندی یارانه‌ها ضروری است.

تدابیر تسهیلاتی دولت

در همین راستا سیدرضا فاطمی‌امین، رییس کارگروه تحول اقتصادی وزارت صنایع و معادن در خصوص چگونگی حمایت وزارت صنایع از واحدهای صنعتی و جلوگیری از انحراف منابع تخصیص یافته به بخش صنعت اعلام کرد: در این زمینه برنامه‌های در دست اجرا، اعطای خط اعتباری انرژی است که پرداخت به دلیل اهمیت و افزایش نرخ حامل‌های انرژی در پایان اجرای طرح هدفمندسازی یارانه‌های بخش صنعت و همچنین لزوم اعمال قیمت‌های تبعیضی و ترجیحی برای برخی صنایع صورت می‌گیرد.

وی ادامه داد: از سویی با توجه به این‌که اجرای برنامه‌های بهره‌وری به صورت میان‌مدت و بلندمدت صورت می‌گیرد و اثر مقطعی برای کاهش هزینه بنگاه‌ها ندارد، برنامه کوتاه‌مدتی نیز برای جبران آثار مقطعی سناریوها تدوین شده است؛ اعمال سود بازرگانی ویژه، خط اعتباری هزینه انرژی، مدیریت واردات، کمک بلاعوض، کمک هزینه تولید و جایزه صادراتی از جمله محورهای برنامه کوتاه مدت است.

رییس کارگروه تحول افزود: برنامه‌های بهره‌وری نیز شامل برنامه انرژی، مدیریت و منابع انسانی، بازار، صادرات و واردات و تأمین مالی مورد توجه وزارت صنایع است و در این زمینه با توجه به این‌که اجرای این برنامه‌ها باعث بهبود فضای کسب‌وکار می‌شود، وزارت صنایع بر اجرای پروژه‌های بهره‌وری متمرکز است و بنگاه‌هایی که از اجرای قانون هدفمندکردن یارانه‌ها تأثیرپذیری بالا یا متوسط دارند، مشمول استفاده از منابع این طرح خواهند بود. علاوه بر این، اگر بنگاهی از سوی ستاد تحول صنایع جزء رشته‌های تأثیرپذیر شناسایی نشده باشد، ولی احتمال تأثیرپذیری آن از اجرای طرح هدفمندکردن یارانه‌ها وجود دارد، ابتدا باید در طرح تأثیرپذیری ثبت نام کند.

فاطمی‌امین با بیان این‌که رشته فعالیت‌های تأثیرپذیر به دو گروه تقسیم می‌شوند، گفت: گروه اول شامل تولید فرآورده‌های لبنی، تولید قند و شکر، نانوبی، آماده‌سازی و ریسندگی الیاف منسوج، بافت

بورس و بسته حمایتی

گفتنی است در همین راستا حسن قالیباف‌اصل، مدیرعامل شرکت بورس و اوراق بهادار تهران نیز درباره تأثیر هدفمندسازی یارانه‌ها بر بورس و شرکت‌های بورسی گفت: سرمایه‌گذاران برخی از صنایع و شرکت‌ها به‌طور دائم نگران بودند که دولت درخصوص فرآورده و نهاده‌های تولیدی این شرکت‌ها چه تصمیمی اتخاذ می‌کند.

وی ادامه داد: ابعاد طرح هدفمندکردن یارانه‌ها و بسته حمایتی باید به‌صورت کامل مشخص شود، البته برخی از ابعاد آن مانند نرخ ارز و سود بانکی و این‌که طی چند سال به نرخ‌های جهانی خواهد رسید تا حدودی مشخص شده است، اما بخش‌هایی از ابعاد طرح مانند بازتوزیع یارانه‌ها برای صنایع انرژی‌بر و یا نرخ‌های ترجیحی و غیره مشخص نیست. ضمن آن‌که هنوز معلوم نیست که برای کدام‌یک از صنایع این قانون با تأخیر اجرا خواهد شد.

مدیرعامل شرکت بورس خاطرنشان کرد: با مشخص شدن این وضعیت‌ها، شرکت‌های داخل و خارج از بورس می‌توانند بودجه‌های خود را بر اساس این مفروضات تنظیم کنند. وی گفت: اجرای این طرح در مجموع باعث شفاف‌تر شدن بورس می‌شود، اما با توجه به اثرگذاری آن بر سودآوری شرکت‌ها، در نتیجه قیمت سهام شرکت‌ها ممکن است با کاهش مواجه شود.

قالیباف‌اصل ادامه داد: در همین راستا پیشنهادهایی به شورای عالی بورس ارسال کرده‌ایم که اولاً نکات مثبت هدفمندکردن یارانه‌ها افزایش و موارد منفی آن کاهش یابد. این پیشنهادها درخصوص شفاف‌تر شدن بازتوزیع یارانه‌ها و اعمال نرخ‌های ترجیحی و تشریح جوایز صادراتی است.

وی گفت: با اجرای هدفمندکردن یارانه‌ها و حاکم شدن قانون بر بازار، تکلیف بازار سرمایه مشخص شده و سرمایه‌گذاران به راحتی می‌توانند برای سرمایه‌گذاری تصمیم‌گیری کنند. زیرا با اجرای این قانون، تخصیص سرمایه و عملکرد اقتصادی شرکت‌ها بهتر خواهد شد، ضمن آن‌که از سرمایه‌ای که در اختیار است بهتر می‌توان استفاده کرد.

مدیرعامل شرکت بورس و اوراق بهادار تأثیر هدفمندکردن یارانه‌ها بر قیمت‌ها و سودآوری را از مباحث کارشناسی مورد توجه در بازار سرمایه دانست و گفت: کارشناسان شرکت‌های سرمایه‌گذاری و تحلیلگران باید تأثیر هدفمند کردن یارانه‌ها را روی هر شرکت و صنعت بررسی کنند. زیرا این امکان وجود دارد که هدفمندکردن یارانه‌ها در صنایعی تأثیرگذار نباشد و برای برخی دیگر تبعاتی را به همراه داشته باشد.

قالیباف اصل تصریح کرد: آن‌چه برای بورس از اهمیت زیادی در این خصوص برخوردار است، این است که اثرات بلندمدت این طرح به شفافیت در بورس نیز کمک خواهد کرد. ♦

رفاه اجتماعی به جای پرداخت یارانه، اصلاح ساختار درآمد/هزینه بنگاه‌های تولیدکننده کالاهای یارانه‌ای، اقتصادی‌شدن پروژه‌های تأمین انرژی از منابع تجدیدپذیر، بهبود فناوری تولید حامل‌های انرژی و ارتقای مدیریت بنگاه‌ها و خانوار بر درآمدها و هزینه‌های خود نیز به‌عنوان مزایای هدفمندی یارانه‌ها اشاره کرد.

تضمینی نیست که در آینده شرایط برای هدفمندی یارانه‌ها بهتر شود

رییس کارگروه تحول همچنین گفت: نمی‌توان انتظار داشت ابتدا همه شرایط فراهم شود و پس از آن دولت نسبت به اجرای قانون هدفمندکردن یارانه‌ها اقدام کند، زیرا بسیاری از مشکلات امروز معلول ساختارهای غلط اقتصادی است و ابتدا باید علت را برطرف کرد، سپس توقع اصلاح امور را داشت. هیچ‌کس آینده را نمی‌تواند پیش‌بینی کند. اگر بخواهیم اجرای قانون هدفمندکردن یارانه‌ها را به آینده موکول کنیم، هیچ تضمینی وجود ندارد که شرایط بهتر شود. هر روز که در اجرای قانون هدفمندی تأخیر شود، اجرای آن سخت‌تر از قبل خواهد بود.

فاطمی‌امین با اشاره به تمهیداتی که برای جلوگیری از انحراف منابع و تسهیلات بسته حمایتی اندیشیده شده است، افزود: از ابتدای برنامه‌ریزی، جلوگیری از انحراف منابع یکی از دغدغه‌های اصلی ستاد تحول بوده و برای این موضوع راهکارهایی پیش‌بینی شده است. به‌عنوان مثال در پروژه خط اعتباری هزینه انرژی، پولی به بنگاه تحویل داده نمی‌شود، بلکه به حساب وزارت نفت و نیرو واریز می‌شود و این وزارتخانه‌ها نیز به همان میزان از حساب مشترک کم می‌کنند.

وی ادامه داد: همچنین در پروژه احداث مولد برق پربازده و بازسازی و تکمیل، طراحی و اجرای پروژه توسط شرکت‌های پیمانکاری انجام می‌شود که صلاحیت و تجربه کافی برای اجرای این نوع پروژه‌ها را دارند و بنگاه‌ها اجرای این‌گونه پروژه‌ها را فقط از طریق شرکت‌های صلاحیت‌دار می‌توانند پیگیری کنند و تسهیلات به میزان پیشرفت پروژه در اختیار شرکت‌های فوق قرار خواهد گرفت. در برخی از پروژه‌ها نیز که تسهیلات در اختیار بنگاه قرار می‌گیرد، واحد تولیدی باید برای کاهش مصرف خود اقدام به اجرای برنامه‌های بهینه‌سازی کند و اگر تسهیلات را در محل دیگری هزینه کند، با افزایش هزینه‌های انرژی مجبور خواهد شد این تمهیدات را در بنگاه خود اجرا کند.

رییس کارگروه تحول، تسهیلات ارائه‌شده به صنایع را در دو بخش تشریح کرد و گفت: یک‌سوم از این تسهیلات، وجوه اداره‌شده است که مدیریت آن در اختیار وزارت صنایع قرار دارد و این وزارتخانه برای پرداخت آن، حداکثر همکاری و انعطاف را در مورد بنگاه‌ها اعمال خواهد کرد. بخش دوم تسهیلات، منابعی است که مدیریت آن در اختیار بانک است و وزارت صنایع با تشکیل کارگروه مشترک با بانک‌های عامل، سعی در حل مشکلات این نوع بنگاه‌ها دارد.